

Zdanění zahraničních dluhopisů a dluhových CP

Úrokové příjmy ze zahraničních dluhopisů a dluhových cenných papírů nejsou na rozdíl od dluhopisů a dluhových CP České spořitelny zdaněny konečnou srážkovou daní. Za zdanění těchto příjmů odpovídá daňový poplatník, který je za dobu držení dluhopisu nebo dluhového CP získal.

Daňoví poplatníci, kteří vyplňují daňové přiznání (DP) sami, zahrnou úrokové příjmy ze zahraničních dluhopisů a dluhových CP do kategorie příjmů z kapitálového majetku, a to bez ohledu na jejich výši. Daňoví poplatníci, kteří doposud nemají povinnost podávat DP, tj. zaměstnanci a důchodci, nemusí DP nadále vyplňovat, pokud úhrn jejich ročního úrokového příjmu ze zahraničních dluhopisů a dluhových CP a dalších zdanitelných příjmů mimo příjmu ze zaměstnání nepřesáhne 6 000 Kč, resp. u důchodců veškeré zdanitelné roční příjmy včetně úrokových nepřesáhnou 15 000 Kč.

Držitelé dluhopisů a dluhových CP, kteří si ponechají dluhopis či dluhový CP do data splatnosti, zdaní vedle úrokového příjmu nebo příjmu z prémie dluhopisu či dluhového CP i příjem realizovaný z rozdílu jmenovité hodnoty a emisního kursu dluhopisu nebo dluhového CP. Pro daňové poplatníky, kteří dnes nemají povinnost podat DP, to může znamenat, že budou povinni DP vyplnit a podat jej místně příslušnému finančnímu úřadu.

Držitel dluhopisů či dluhových CP, který je odprodá před datem jejich splatnosti České spořitelně, uplatní následující obecná pravidla:

- příjem z prodeje cenného papíru je osvobozen od zdanění, jestliže mezi jeho nákupem a prodejem uběhla lhůta delší než tři roky,
- příjmy z prodeje cenných papírů jsou osvobozeny od zdanění, jestliže jejich úhrn u poplatníka nepřesáhne ve zdaňovacím období 100 000 Kč (hrubý příjem).

U dluhopisů a dluhových CP s nízkým kuponem, nebo bez kuponu se rozhodující část příjmů realizuje v rozdílu mezi jmenovitou hodnotou dluhopisu nebo dluhového CP a cenou jeho nákupu. Tento příjem se průběžně promítá do rostoucí ceny dluhopisu či dluhového CP.

Obdobné pravidlo platí pro prémiové dluhopisy či dluhové CP, jejichž příjem závisí na výši vyplacené prémie. I ta je konstruována tak, že rozhodující část příjmů je započtena do ceny již krátce před datem splatnosti.

Pravidla pro zdanění zahraničních dluhopisů a dluhových CP včetně lhůty pro osvobození od daně v případě, že doba držení dluhopisu či dluhového CP mezi jeho nákupem a prodejem překročila 3 roky, případně že hrubý příjem z prodeje v průběhu kalendářního roku nepřekročil 100 000 Kč, odpovídají znění zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb. (ZDP) v platném znění k datu publikování tohoto sdělení. Znění zákona však může být v budoucnu změněno.

Podrobnosti ke zdanění příjmů podle současného znění ZDP

Příjmy fyzických osob nepodnikatelů z držby a prodeje dluhopisů a dluhových CP

Příjmy z držby a prodeje zahraničních dluhopisů a dluhových CP se nezdaňují konečnou srážkovou daní, ale stávají se předmětem individuálního zdanění, a pokud nejsou od daně osvobozeny (osvobození přichází v úvahu pouze u příjmu z prodeje dluhopisu či dluhového CP), je daňový poplatník povinen uvést tyto příjmy v odpovídající části daňového přiznání (DP).

Příjmy z držby dluhopisu či dluhového CP představují úrokové příjmy z jeho kuponů nebo prémie a spolu s příjmy realizovanými z rozdílu jmenovité hodnoty a emisního kursu dluhopisu či dluhového CP **drženého do splatnosti** jsou dle ZDP považovány za příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP).

Příjmy realizované při prodeji dluhopisu či dluhového CP před splatností z rozdílu mezi cenou prodeje dluhopisu či dluhového CP a cenou pořízení jsou dle ZDP považovány za ostatní příjmy (§ 10 ZDP), pokud nejsou od daně osvobozeny (§ 4 a § 10 ZDP). Pravidla pro **osvobození příjmů z prodeje dluhopisů a dluhových CP od zdanění**:

- **příjem z prodeje cenného papíru je osvobozen od zdanění, jestliže mezi jeho nákupem a prodejem uběhla lhůta delší než tři roky,**
- **příjem z prodeje cenného papíru je osvobozen od zdanění, jestliže úhrn těchto příjmů u poplatníka nepřesáhne ve zdaňovacím období 100 000 Kč (hrubý příjem).**

Příjmy z prodeje dluhopisů či dluhových CP, **u kterých se neuplatní výše uvedené osvobození, je třeba zdanit.** Přitom nelze při výpočtu daně započítat do jejich pořizovací ceny náklady na pořízení dluhopisů či dluhových CP od daně osvobozených.

Příklady zdanění příjmů z držby dluhopisu či dluhového CP

1. Zaměstnanec s jinými příjmy než ze zaměstnání, které spolu s příjmy z dluhopisů či dluhových CP přesáhly za rok 6 000 Kč, stejně jako podnikatel vyplňuje DP a v něm na řádku 38 vždy vykáže také příjmy z držby dluhopisu či dluhového CP bez ohledu na jejich výši. Tyto příjmy se stanou součástí daňového základu. Lze je započítat proti případné ztrátě z dalšího podnikání nebo pronájmu.
2. Zaměstnanec, který nemá jiné příjmy než ze zaměstnání a vyplňuje za něj daňové přiznání zaměstnavatel
 - do výše příjmu 6 000 Kč za rok včetně nemusí příjem zdaňovat a DP za něj může opět vyplnit zaměstnavatel,
 - od výše příjmu 6 000 Kč za rok ohlásí zaměstnavateli, že si zajistí vyplnění DP sám; příjem uvede na řádku 38 DP jako dílčí základ daně za příjmy z kapitálového majetku (dle § 8 ZDP),
 - pokud má povinnost podat daňové přiznání z jiných důvodů (např. platba solidární daně či zálohy na ni), zajistí vyplnění DP sám; příjem uvede na řádku 38 DP jako dílčí základ daně za příjmy z kapitálového majetku (dle § 8 ZDP) a to bez ohledu na jejich výši.
3. Důchodce, který nemá jiné zdanitelné příjmy než z držby dluhopisu či dluhového CP, má povinnost podat DP pouze v případě, kdy je roční příjem vyšší než 15 000 Kč. Pokud má povinnost podat DP z jiných důvodů, uvede do něj příjem bez ohledu na jeho výši na řádku 38.

Příklady zdanění příjmů z prodeje dluhopisu či dluhového CP, které nejsou osvobozeny od daně na základě časového testu

Příjmy z prodeje dluhopisů **a dluhových CP** do úhrnné výše 100 000 Kč ročně jsou osvobozeny od zdanění, a není proto potřeba testovat limit 6 000 Kč (resp. 15 000 Kč). Pro povinnost podat přiznání platí následující:

1. Zaměstnanec se zdanitelnými příjmy z prodeje dluhopisu či dluhového CP nad 100 000 Kč, stejně jako podnikatel vyplňuje DP a v něm v příloze č. 2 oddílu 2 DP vykáže i příjem z prodeje dluhopisů a dluhových CP. Zde uvede odděleně výdaje na pořízení dluhopisu či dluhového CP a příjmy z jeho prodeje a příjem ke zdanění vyčíslí na řádku 40 DP jako dílčí základ daně za ostatní příjmy (dle § 10 ZDP). Tento příjem lze započítat proti ztrátě z prodeje jiného cenného papíru, jehož držba nepřesáhla tři roky, popřípadě proti ztrátě z podnikání nebo pronájmu.
2. Důchodce se zdanitelnými příjmy z prodeje dluhopisu či dluhového CP nad 100 000 Kč, nebo má-li důchodce povinnost podat DP z jiných důvodů, vykáže příjem bez ohledu na jeho výši v příloze č. 2 oddílu 2 DP. Zde rozepíše příjmy z prodeje dluhopisu či dluhového CP a výdaje na jeho pořízení a příjem ke zdanění uvede na řádku 40 DP jako dílčí základ daně za ostatní příjmy. Příjem lze započítat proti ztrátě z prodeje jiného cenného papíru, jehož držba nepřesáhla tři roky, popřípadě proti ztrátě z podnikání nebo pronájmu.

Praktické příklady

A) Zdanění dluhopisu s kuponem

Podřízený dluhopis EGB Fix-To-Float / 2028, emitentem je ERSTE Bank

Jmenovitá hodnota dluhopisu je 10 000 Kč, datum emise 18. 6. 2018 a datum splatnosti 18. 6. 2028. Úrokový výnos – kupon činí nejméně 1 % p.a., maximálně však 4,0 % p. a. Předpokládejme, že v roce 2019 bude úrokový výnos 1,5 %, to je Kč 150 Kč z každého dluhopisu. Cena za obstarání nákupu činí 1,5 %.

Úrokové příjmy

Pan Novák je důchodce a nemá kromě důchodu žádné další příjmy. Pan Zelený je zaměstnanec, který má příjmy pouze ze zaměstnání. Oba 18. 6. 2018 nakoupili 10 ks dluhopisů za cenu 9 900 Kč. Spolu s poplatkem za obstarání tedy zaplatili 100 485,00 Kč. V roce 2019 obdrží celkový úrokový výnos 150 Kč za jeden dluhopis, to je celkem 1500 Kč.

U pana Nováka tato částka nedosahuje 15 000 Kč, proto ji při roční výplatě kuponů nezdaňuje, ani nevyplňuje daňové přiznání. Stejně je to u pana Zeleného, i když u něj je hranice pro podání daňového přiznání jen 6 000 Kč.

Pokud by pan Novák nakoupil více než 100 dluhopisů a pan Zelený více než 40 dluhopisů, jejich roční úrokový příjem by přesáhl hranici pro podání daňového přiznání ($150 \times 100 = 15\,000$, $150 \times 40 = 6\,000$). V takovém případě by museli vyplnit daňové přiznání.

Pokud by pan Zelený musel podat přiznání z jiných důvodů (např. solidární daň), uvede v přiznání roční úrokový příjem bez ohledu na jeho výši.

Příjem z prodeje před datem splatnosti

Pan Zelený se může rozhodnout, že na konci roku 2022 své dluhopisy prodá České spořitelně. Dluhopis bude držet déle než tři roky, takže splní podmínku pro osvobození příjmu od daně. Předpokládejme, že k 18. 12. 2022 bude cena jeho dluhopisů 102 000 Kč a úrokový výnos, který v roce 2022 obdržel z kuponů, bude 3000 Kč. Při prodeji tedy realizuje výnos $102\,000 - 100\,485 = 1515$ Kč. Tento výnos nepodléhá vzhledem k časovému testu zdanění. V úvahu by připadalo pouze zdanění úrokového výnosu z kuponů. Tento výnos 3 000 Kč však nedosáhl hranice 6 000 Kč, a proto také nepodléhá zdanění.

Pan Šedivý také nakoupil ve stejnou dobu, jako pan Zelený 20 dluhopisů za 200 970 Kč, ale v lednu 2019 akutně potřeboval hotovost a byl nucen všechny dluhopisy prodat za cenu 9 560 Kč. U pana Šedivého se tedy nemůže uplatnit osvobození od daně (tříletý test). Jeho příjem by mohl být osvobozen od daně pouze v případě, že by příjem z prodeje cenných papírů v roce 2019 nepřesáhl částku 100 000 Kč. V tomto případě činil příjem z prodeje $20 \times 9\,560 = 191\,200$ Kč. Přestože pan Šedivý prodal dluhopisy se ztrátou, musí vyplnit daňové přiznání. Zde uvede odděleně výdaje na pořízení a příjmy z prodeje cenných papírů. Pokud by prodával i jiné cenné papíry, které nejsou osvobozeny na základě časového testu, ztráta z prodeje dluhopisu bude v daňovém přiznání započtena proti případnému zisku u jiných cenných papírů.

Příjem k datu splatnosti

K datu splatnosti dluhopisů v roce 2028 se situace změní. ERSTE Bank vyplatí za každý dluhopis nejen kupon, ale splatí i jeho jmenovitou hodnotu. Pan Novák i pan Zelený tak získají příjem nejen z pololetního kuponu, řekněme 2 %, ale i z rozdílu mezi jmenovitou hodnotou dluhopisů 100 000 Kč a cenou nákupu 100 485 Kč. V tomto případě bude rozdíl záporný. Oba příjmy spadají do kategorie příjmů z držby dluhopisu zdaněných dle §8 ZDP, proto je lze sčítat. V součtu s výnosem z kuponů bude celkový výnos kladný a obecně vzniká daňová povinnost.

Stále však platí, že pokud u pana Nováka jako důchodce nepřesáhne z držení dluhopisů stanovenou hranici 15 000 Kč, pak tento příjem nebude muset zdanit. Bude-li stejný příjem u pana Zeleného vyšší než 6 000 Kč, bude muset vyplnit daňové přiznání, které za něj doposud podával zaměstnavatel. Pokud ovšem mají povinnost podat DP z jiných důvodů, uvedou v něm tento příjem bez ohledu na jeho výši.

B) Zdanění dluhopisu bez kuponu s emisním kurzem 94,40%

EGB Zerobond / 2022, emitentem je ERSTE Bank

Jmenovitá hodnota dluhopisu je 10 000 Kč, datum emise 25. 10. 2018 a datum splatnosti 25. 10. 2022. Cena za obstarání odkupu činí 2 %.

Pan Veselý nakoupil k datu emise 10 ks dluhopisu za cenu 94 400 Kč. Ponechá-li si dluhopisy do data splatnosti, dostane vyplaceno 100 000 Kč. Jeho výnos z držení dluhopisů tedy bude 5 600 Kč. Pokud nemusí podat daňové přiznání z jiných důvodů, nemusí tento příjem uvádět v daňovém přiznání. Pokud ano, uvede i tento příjem.

Pokud by pan Veselý dluhopisy před datem splatnosti v roce 2022 prodal za cenu 99,5 %, jeho příjem z prodeje cenných papírů by činil 99 500 Kč. Vzhledem k tomu, že doba držení dluhopisu by překročila tři roky, příjem z prodeje těchto dluhopisů nepodléhá zdanění a nemusí se uvádět v daňovém přiznání.

C) Prémiový dluhopis (s emisním kurzem 100 %)

Prémiový dluhopis MULTI 7, emitentem je ERSTE Bank

Jmenovitá hodnota dluhopisu je 10 000 Kč, datum emise 13. 2. 2019 a datum splatnosti 4. 4. 2023. Dluhopis nevyplácí žádný úrokový výnos. Jediným výnosem je prémie odvislá od vývoje hodnoty multi-assetového indexu.

Pan Lázníčka, který je zaměstnancem bez dalšího příjmu, nakoupil v únoru 2019 10 ks tohoto dluhopisu za 10 000 Kč, tj. celkem za 100 000 Kč. Pokud by dluhopis nepřinesl žádné zhodnocení, nemusel by samozřejmě zdanit ani žádný příjem. Pan Lázníčka se ale těší, že dluhopis nakonec přinese zajímavou prémii, která spadá do výnosů z držení cenného papíru.

Jednoduše si propočítal, že povinnost zdanění připadá v úvahu, kdyby příjem z prémie překročil 6 % jmenovité hodnoty (tj. 6 000). Například při zhodnocení 7,3 % by mu již vznikla daňová povinnost, protože by jeho čistý příjem dosáhl 7 300 Kč (tj. hrubý příjem 107 300 Kč). Uvažuje proto o tom, že v případě, kdy se hodnota podkladového indexu bude vyvíjet v jeho prospěch a cena dluhopisu úměrně tomu poroste, prodá své dluhopisy v roce 2023 ještě před datem splatnosti. V té době bude dluhopis vlastnit již téměř čtyři roky, a proto může v případě předčasného prodeje využít daňového osvobození příjmu z prodeje cenného papíru po uplynutí časového testu.

Výše výplaty je nižší než klientem investovaná částka, proto z ní klient neodvádí žádnou daň a výnos nemusí zahrnout do svého daňového přiznání.

D) Prémiový dluhový cenný papír (s emisním kurzem 100 %)

PDCP 3,4% EURO STOXX 50® Deep Barrier 8, emitentem je Credit Suisse AG

Jmenovitá hodnota dluhového cenného papíru je 10 000 Kč, datum emise 20. 12. 2018 a datum splatnosti 20. 12. 2023. Dluhový cenný papír vyplácí pevný úrokový výnos 3,4 %. K datu splatnosti vyplatí vedle úroku v souladu s podmínkami maximálně jmenovitou hodnotu. Výnosem z držení dluhopisu tedy bude pevný úrokový výnos, k datu splatnosti zvýšený o kladný rozdíl mezi vyplacenou částí jmenovité hodnoty a emisní cenou dluhopisu.

Pan Straka, který je zaměstnancem bez dalšího příjmu, nakoupil 10 ks tohoto dluhopisu za emisní cenu 100 000 Kč. Jeho výnos z držení dluhopisu tedy bude 3 400 Kč z výplaty úrokového výnosu. Tento příjem nepřekračuje hranici 6 000 Kč. Proto nepodléhá zdanění.

Pokud by pan Straka držel 20 dluhových cenných papírů, jeho výnos z držení by byl 6 800 Kč, a proto by podléhal zdanění.

Datum publikování: 17. 5. 2019.